

Synas Kreditklassning

Kort presentation av AB Synas kreditklassning av svenska företag.

Hela presentationen är AB Synas egendom. Innehållet får inte användas utan angivande av källan.

Malmö, november 2022. AB Syna

Innehåll

1. Om kreditklassningen

- Vilken fråga svarar vår klassning på?
- Synas kreditklasser
- Varför har vi skapat en kreditklassning?
- Vår klassning
- Varför nöjde vi oss inte med en traditionell rating?
- Synas klassning är kvalitetssäkrad med AR-mått
- Hur bra är Syna klassning?

2. Vilka bolag klassar vi inte?

- Obestånd
- Ej verksamma
- Helt nystartade
- Fusion/delning
- Brister i informationen
- Bolag som drivs i kommission

3. Vad är obestånd?

- UM/US
- Konkurs
- Företagsrekonstruktion

4. Frågor och svar

- Hur aktuell är klassningen?
- Hur mycket sjunker klassningen om mitt företag får en betalningsanmärkning?
- Varför kommer vissa företag med kreditklass 5 på obestånd?

1. Om kreditklassningen – en översikt

Vilken fråga svarar vår klassning på?

Vi svarar på frågan:

Hur stor är risken att företaget kommer på obestånd inom 12 månader?

Vi svarar inte på frågan:

Är detta ett "bra" företag?

Tänk på det när du ser att ett stort industriföretag med många miljoner i eget kapital får klass 4 av Syna och en bilverkstad med en anställd får klass 5.

Om du håller på med att leta fram prospekt för dina säljare kan du använda Synas klassning för att sortera bort dem som utgör för stor risk.

Synas kreditklasser

Liksom våra konkurrenter grupperar vi företagen i olika klasser beroende på risk. Detta gör vi eftersom marknaden förväntar sig en sådan indelning. Vi har fem grupper: 1–5, där företagen med högst obeståndsrisk har en etta och de med lägst en femma. Liksom i det gamla betygssystemet i skolan har vi valt att ge den grupp som ligger runt den genomsnittliga eller normala risken, en trea. Vad beträffar klassindelningen och gränserna mellan klasserna har Syna valt att anpassa sig till rådande marknadsstandard för att underlätta för kunderna att jämföra företag som klassats av olika Kreditupplysningsföretag.

Kreditklass 1 har en risk som är större eller lika med 8,05%.

Av 10 000 sådana företag kommer 805 stycken eller fler på obestånd inom 12 månader.

Kreditklass 2 har en risk som är större eller lika med 3,05% men mindre än 8,05%.

Av 10 000 sådana företag kommer mellan 305 och 804 stycken på obestånd inom 12 månader.

Kreditklass 3 har en risk som är större eller lika med 0,75% men mindre än 3,05%.

Av 10 000 sådana företag kommer mellan 75 och 304 stycken på obestånd inom 12 månader.

Kreditklass 4 har en risk som är större eller lika med 0,25% men mindre än 0,75%.

Av 10 000 sådana företag kommer mellan 25 och 74 stycken på obestånd inom 12 månader.

Kreditklass 5 har en risk som är mindre än 0,25%.

Av 10 000 sådana företag kommer upp till 24 stycken på obestånd inom 12 månader.

Vi rekommenderar att du vänjer dig vid att i första hand använda riskprocenten som verktyg i din kredithantering.

Varför har vi skapat en kreditklassning?

Därför att mängden information, som vi presenterar i vår företagsupplysning, nu har blivit så stor att det är omöjligt att väga samman den för den mänskliga hjärnan – och informationsmängden ökar hela tiden. Om man vill ha en samlad värdering av all den information som finns tillgänglig måste det ske maskinellt.

En bra kreditklassning;

- gör det möjligt att delegera kreditbeslut i organisationen till fler medarbetare och ger därmed en snabbare och billigare hantering;
- överträffar även en erfaren kredithandläggares förmåga att bedöma ett företags överlevnad – om jämförelsen görs mellan grupper av kreditbeslut.

Det som den erfarna handläggaren har problem med är att väga samman olika delar av den information som finns tillgänglig och att ställa positiv information mot negativ. Det är omöjligt för en människa att bedöma hur stor skillnad i risk det är mellan två företag med betalningsanmärkningar om företagen har varit verksamma 2 respektive 8 år. Med statistiska metoder kan man däremot klara den uppgiften.

Den erfarna handläggaren överträffar våra modeller framförallt i de fall då han känner till kunden och gjort affärer med den tidigare. Den kunskap som man förvärvar om sina kunder under ett långt kundförhållande är ovärderlig men är inte tillgänglig för oss.

Vår klassning

När vi inledde arbetet med klassningen 2002 var vår avsikt att fortsätta utvecklingen av verktyget till det inte fanns någon maskinell kreditbedömning på svenska marknaden som var bättre än Synas. Det målet nådde vi 2008.

Det första beslutet vi fattade var att förkasta den lösning som bygger på "mallar" eller "expertsystem". Dessa lösningar, som ofta kallas rating, bygger på subjektiva föreställningar om olika faktorer inbördes vikt och är helt oförmögna att rangordna individuella bolag. De överdriver också betydelsen av negativ information vilket leder till att den grupp som får den bästa rating blir alltför liten.

Vi använde vetenskapliga metoder för analysen och samarbetade med statistiker vid Lunds universitet. Arbetet tog mer än fem år att utföra och vi lade ner tiotusentals arbetstimmar i projektet.

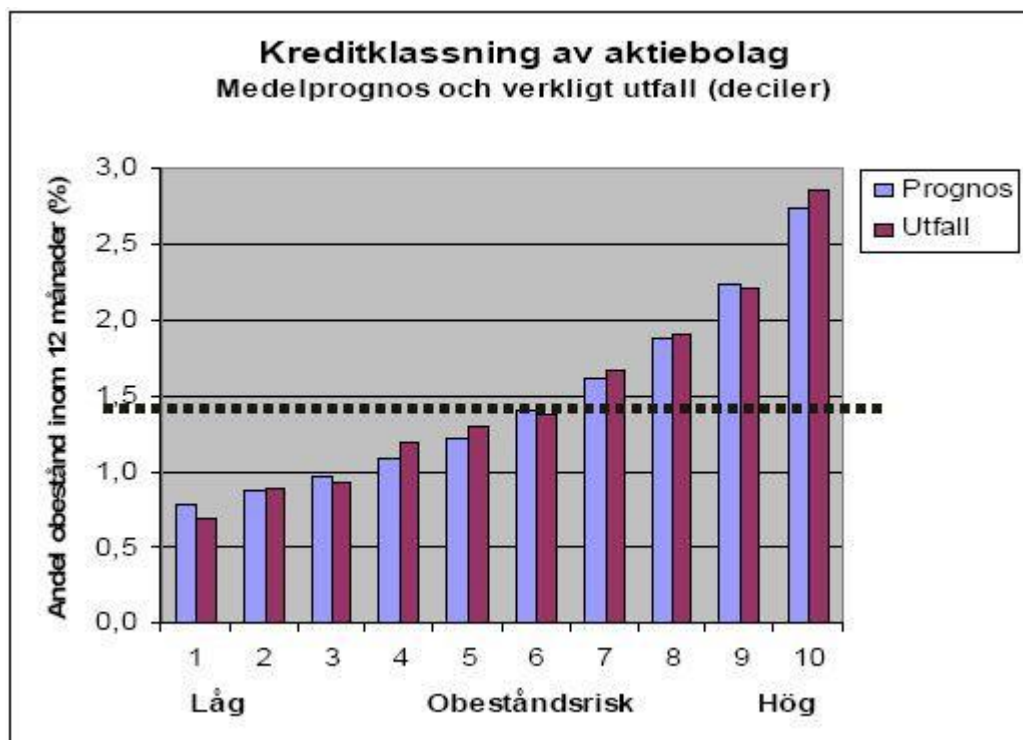
Varför nöjde vi oss inte med en traditionell "rating"?

Därför att vår metod ger kunderna mer information. Vi sätter individuell risk på varje bolag istället för en och samma risk på en hel grupp av företag.

En traditionell "rating" vilket nästan alla kreditupplysningsföretag använder säger bara att "... i den här gruppen på 35 000 bolag kommer 2 % eller 700 bolag på obestånd inom 12 månader." Ratingen säger inget om vilka dessa bolag är.

Den vågräta streckade linjen genom diagrammet visar den information som man får fram med en rating. Ratingen kommer med nödvändighet att både överskatta risken och underskatta den, eftersom det bara finns en risk angiven för hela gruppen. Vår riskprocent sätts individuellt på varje bolag.

Diagrammet har skapats på så sätt att alla företag med kreditklass 3 har sorterats efter den riskprocent som Syna tilldelat dem. Lägst risk till vänster och högst risk till höger. Sedan har vi delat in företagen i 10 lika stora grupper. I varje grupp har vi räknat fram hur många obestånd som skulle inträffa i gruppen med hänsyn till den riskprocent vi tilldelat. Vår klassning visas i de blå (ljusare) staplarna. Vi har också mätt upp hur många obestånd som inträffat i verkligheten. Detta visas i de lila (mörkare) staplarna.

Diagrammet visar skillnaden mellan den information man får ut ur en "rating" och ur Synas klassning. Den vågräta streckade linjen är den information som en rating ger.

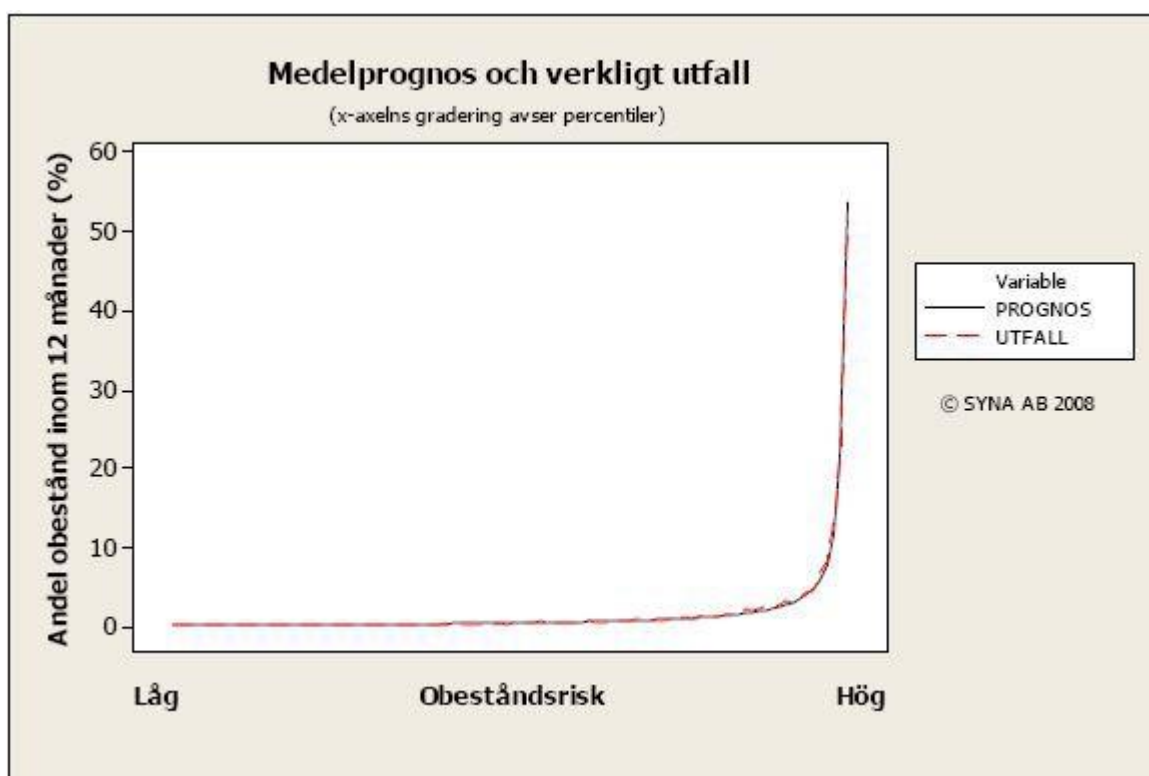
Vår klassning är kvalitetssäkrad med AR-mått

Med statistiska metoder kan man kontrollera den rangordning som vi har gett bolagen. På det viset får vi ett betyg på vår förmåga att klassa. Måttet som man får fram är en procentsats och kallas "accuracy ratio" eller AR-mått. Det är ett internationellt accepterat kvalitetsmått på modeller för att klassa till exempel företag. I de undersökningar som vi tagit del av från europeiska banker, som sysslar med klassningsprojekt, anses 40 - 60 % AR-mått som goda resultat.

Hur bra är Synas klassning?

Vårt genomsnittliga AR-mått ligger över 80 %. Detta – som vid en internationell jämförelse är mycket höga tal – beror inte bara på att vi är duktiga, utan även på att vi i Sverige har tillgång till information som saknas i utlandet.

Förutom AR-måttet kan man även göra en enklare kontroll med två kurvor som visar dels vår klassning och dels utfallet av obestånd. En sådan kurva finns här nedan. Vi har sorterat alla bolag efter klassningsprocent med hög risk till höger och låg risk till vänster. Sedan har vi delat upp materialet i hundradelar med lika många företag i varje del (percentiler). För varje percentil har vi räknat ut två tal; dels det förväntade antalet obestånd med hänsyn till den riskprocent som vi satt på bolagen i den percentilen (den heldragna svarta linjen) och dels det verkliga antalet obestånd (den streckade röda linjen) som konstaterats i percentilen.

Kurvan visar hur väl Syna fördelar den totala risken bland svenska företag – både för de företag som har hög risk och för de som har låg risk.

2. Vilka bolag klassar vi inte?

Obestånd

Först och främst klassar vi - naturligtvis - inte de bolag som redan är på obestånd, eftersom som hela klassningen just går ut på att vi ska uttala oss om risken för obestånd. Om vi hade klassat dessa bolag skulle alla ha fått 100 %.

Ejverksamma

Förutom obeståndsfallen har vi försökt välja bort alla företag som egentligen inte driver verksamhet. Anledningen till det är, att sådana bolag är atypiska. De uppträder inte på samma sätt som verksamma bolag och är därför svåra att bedöma med de modeller som vi använder. Typiskt sett begär dessa företag heller inte kredit och behöver inte klassas av den anledningen.

Exempel på icke verksamma företag kan vara sådana som har trätt i likvidation. Observera att detta inte är ett obeståndsfall. Ett annat exempel kan vara företag som i sitt senaste bokslut har nollor på de flesta raderna eller uttryckligen har skrivit att bolaget inte bedrev verksamhet under året. Ett tredje exempel är så kallat

lagerbolag, som stiftats av ett företag som sysslar med försäljning av nystartade bolag.

Helt nystartade

Innan ett bolag har kommit in med sin första årsredovisning saknar vi viktig information om bolaget, vilket gör att klassningen av dessa bolag inte kan göras med samma modeller som övriga bolag. Det är ändå fullt möjligt att klassa dem med god säkerhet en viss tid efter det att verksamheten inletts. Under den allra första tiden klassas de inte. Det finns många bolag i den här gruppen som utgör låg risk. Titta speciellt på ledningen om du vill ge kredit här.

Fusion/delning

Företag som håller på att delas eller fusioneras kan vi inte klassa eftersom vi inte vet förrän efter den första årsredovisningen kommit in vilka tillgångar och vilken verksamhet som finns i bolaget. I den här gruppen finns många kreditvärdiga bolag.

Brister i informationen

I några fall förekommer det att vi saknar viss information om ett företag som behövs för klassningen. Det kan bero på att årsredovisningen är helt eller delvis oläslig. Klassningen kan då inte utföras. I den här gruppen finns många kreditvärdiga bolag.

Bolags som drivs i kommission

De här bolagen har ingen egen offentlig årsredovisning. Bolagets verksamhet bedrivs på uppdrag av ett annat AB. Siffrorna för de båda bolagen redovisas gemensamt, utan möjlighet att skilja dem åt.

3. Vad är obestånd?

Att ett företag är på obestånd innebär att det inte kan betala alla sina fordringsägare. Obestånd är vår "utfallsvariabel" i klassningsprocessen. När vi ska mäta kvalitén hos våra modeller kontrollerar vi bland annat hur väl vi har lyckats förutsäga obestånd.

Konkurs

Konkurs är det tydligaste fallet. Det leder till att företaget upphör att existera och i de flesta fall blir det ingen utdelning alls till leverantörerna. I och med att företaget "dör" kommer det inte att klassas mer.

UM/US

UM/US betyder att Kronofogden har försökt göra en utmätning hos företaget och inte har hittat tillgångar som täcker skulden. Tänk på att UM alltså inte betyder "utmätning", utan "resultatlös utmätning".

Det förekommer att ett AB överlever en UM. I princip borde det inte vara möjligt, men det förekommer. Därför blir vi tvungna att bestämma, hur vi ska förhålla oss

till dessa företag efter utmätningsförsöket. Vi sätter dem i "karantän" under två år.

Företagsrekonstruktion

Företagsrekonstruktion innebär att ett företag får en frist för att reda upp sina affärer. Om ett företag inte kan betala alla sina fordringsägare så får man inte heller betala vissa. Det är brottsligt och kallas mannamån mot borgenär. I det läget kan företaget antingen begära sig i konkurs eller begära företagsrekonstruktion (FR) om ägarna fortfarande tror på företaget och vill försöka driva det vidare. FR innebär typiskt sett att fordringsägarna får pruta på sina krav.

Om rekonstruktionen lyckas lever företaget vidare. Under de första två åren efter rekonstruktionen klassar vi det inte.

4. Frågor och svar

Hur aktuell är klassningen?

Varje dygn kommer det in data till oss som är klassningskritiskt. Allt data tas om hand om och utlöser en omklassning av de företag som berörs av informationen.

Förutom denna händelsestyrda omklassning klassas alla företag om varje månad för att alla "tidskritiska" variabler ska uppdateras. Det kan till exempel handla om åldern på betalningsanmärkningar. Den körningen är nödvändig eftersom en mycket stor del av Sveriges företag inte berörs av någon annan händelsestyrd omklassning än att bokslutet kommer in en gång om året.

Alla klassningar är alltså så aktuella som de behöver vara med hänsyn till den information som klassningen bygger på.

Hur mycket sjunker klassningen om mitt företag får en betalningsanmärkning?

Den frågan går inte att svara på, eftersom det blir olika svar för alla svenska företag. Gäller det ett stort väletablerat företag blir det troligen ingen skillnad alls. Gäller det ett mindre nystartat företag får det troligen betydelse.

Anledningen till att vi inte kan svara på frågan är att vi inte har bestämt hur stor betydelse det ska få. Vi har istället använt statistiska metoder för att undersöka hur stor betydelse det faktiskt har i olika situationer. Detta är den stora skillnaden mellan vår klassning och den "rating" som nästan alla andra KU-företag använder. Man skulle kunna uttrycka det som så, att det är skillnaden mellan tro och vetande.

Varför kommer vissa företag med kreditklass 5 på obestånd?

För det första tror vi inte att det någonsin har förekommit att något företag går direkt från kreditklass 5 till en konkurs (möjligen en konkurs på egen begäran). Vi fångar alltid upp signaler under de sista månaderna vilka leder till att klassningen sänks successivt ner till en etta före obeståndet.

Om vi istället vänder på frågan och frågar så här: Vad är det för företag som har en femma och som kommer på obestånd inom 12 månader? blir svaret ett annat. Vi har undersökt de här företagen noga.

33 % av dem är företag där ledningen drabbats av sjukdom, olycksfall, familjetragedier och liknande. Händelser som vi alltså inte kan fånga upp och få in i våra modeller.

33 % av dem är egentligen inga riktiga obestånd. Det rör sig om en grupp företag som vi valt att kalla "utvecklingsbolag". De är ofta nystartade.

33 % av fallen går inte att få en samlad bild av. Vi fick ett intryck av att det i vissa fall handlade om brottslighet. Vi har även hittat fall där Kronofogdemyndigheten hade begått ett fel. De hade rapporterat obestånd som inte var något obestånd när man tittade närmare på det.